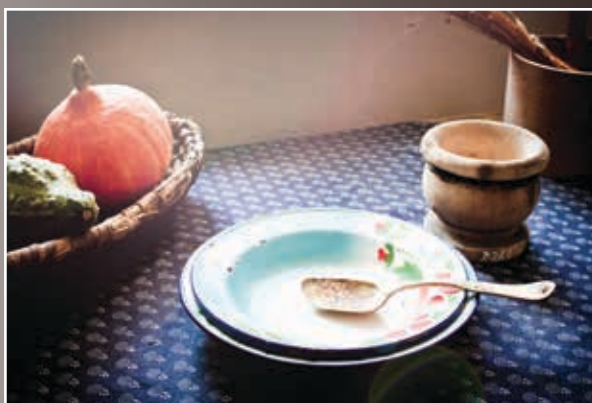

Brumov - Bylnice

Farmárska práca a náčinie v Brumove

Stôl v pamätnej izbe

Stôl s náradím

❁ Hrad Brumov

Dejiny mesta sú úzko späté s Brumovským hradom, ktorého výhodná poloha nad strategicky významným miestom umožňovala kontrolu tejto prastarej obchodnej cesty medzi Pomoravím a Považím. Meno hradu, ktorý sa stal centrom východomoravskej oblasti pri Vlárskom priesmyku, sa vzťahuje už k roku 1224. Hrad sa stal sídlom mnohých šľachtických rodov. V nekludnom 15. storočí z dôb husitských vojen stúpala dôležitosť Brumova, ktorý sa stal pevnosťou strategického významu. Dochádzalo tu k bojovým stretom a brumovská posádka dostala vojenskú posilu z Uhorska. V roku 1500 bol Brumov povýšený kráľom Vladislavom II. na mesto a bolo mu udelené právo ďalšieho trhu. Na počiatku 16. storočia (1503) prestáva byť kráľovským majetkom a navždy zostáva v rukách šľachty. Začínajú sa presadzovať účinnejšie formy hospodárenia využívaním pastvín, a taktiež sa začali zriaďovať rybníky. Hospodárenie na panstve však strpčovalo život poľtých s Uhorskými susedmi pri hospodárení na pozemkoch pri zemskej hranici. V roku 1663 rozsievali hrôzu v širokom okolí Tatári, po ich vpáde sa Brumovsko dlho spamätávalo z utrpených škôd. V roku 1680 vpadli na Moravu Uhorskí povstalci a tí zasiahli aj Brumovsko. Na hrade boli umiestnení vojaci, na ktorých si obyvatelia ťažko zvykali. Kurucké vpády pustošili Brumovsko niekoľko ďalších rokov, skoro potom táto vojenská kapitola skončila a vojenský význam hradu pominul. Hrad zostal sídlom panstva. Po jeho opustení sa správa presťahovala do mestečka a v roku 1850 boli nové okresné úrady prenesené do Valašských Klobouk. Mesto ležalo v uzle troch údolí – jedno sa otváralo k Valašským Kloboukom, druhé k Návojně a tretie – najširšie, k Bylnici. Nad Brumovom sa týčia tri vrchy – dráhy s Kapličkou svätej Anny, Brežová s Kaplnkou svätého Cyrila a Metoda a tretia Kopec, na ktorom sa rozkladal mohutný Hrad Brumov. Do roku 1820 bol obývaný, skoro potom vyhorel a bol ponechaný skaze. Mnoho stavieb z bývalého hradu sa použilo k stavbe panských úradníckych bytov pod hradom.

❁ Remeslá a obchod

Pivovar Brumov – najstarší priemyselný podnik na Valašsku je tvorený komplexom budov rôzneho veku, ktorý prešiel zložitým stavebným vývojom. Prvá písomná zmienka pochádza už z roku 1573, kedy bolo varenie piva výsadou šľachty. V úpätí hradného vrchu boli vybudované mohutné „sklepy“. Budovy so štyrmi príslušnými pivovarskými rybníkmi tvoria unikátny chránený objekt, i keď pivo sa tam už dnes nevarí.

Sklárne – dejiny osád Sidónie a Svätý Štefan sú pevne zviazané s existenciou sklárni, ktorých založením chcela brumovská vrchnosť hospodársky zhodnotiť bohatstvo hlbokých lesov v okolí Vlárského priesmyku. V roku 1788 nechal majiteľ bru-

movského panstva Ján Krstiteľ Illésházy vyklčovať časť lesa v úzkom údolí Vlárky priamo na zemskej hranici a založil tu „skelnou huť“. Pretože podnik dobre prosperoval, založil v roku 1815 jeho syn Štepan ďalšiu huť, tentokrát v údolí Rozklínskeho potoka v miestach, kde už stáli príbytky drevorubačov. V sklárňach sa vyrábali cylindre petrolejových lampa a menšie i veľké sklenené svetidlá, ktoré sa vyvážali do sveta. Hospodárska kríza v 30. rokoch minulého storočia sa nevyhla ani sklárňam. Sklárne skrachovali a sklári prišli o prácu aj zárobok. Preto nadšene privítali nábor sklárov do Egypta, kde bola ich práca veľmi uznávaná.

Kováči, ševci, bednáři – hlavným zamestnaním obyvateľstva na brumovsku bolo poľnohospodárstvo a rôzne remeslá, poskytujúce vtedy bežné a potrebné služby – kováči, „ševci, bednáři“ (brumovský pivovar). Lesy boli vtedy zdrojom lacnej a ľahko dostupnej suroviny pre radu odvetví domácej výroby dreveného náradia a náčinia. Spracovávala sa žitná slama (ošatky, košíky) a tiež prútie (koše, krosná, metly). Výrobný sortiment bol široký – od výrobkov „bednářských, kolářských, sekernických“ až po náčinie kuchynské (varechy, lyžice, valčeky, soľničky a iné.) Poľnohospodárske náradie ako vidly, hrable, kosiská a vozy boli taktiež dôležité pre každodenný život obyvateľov. Na sklonku 18. storočia zasiahla aj na Brumovsko prvá forma kapitalistického podnikania – boli založené sklárne a panská manufaktúra na výrobu súkna.

❁ Pravidelné podujatia

August - Stretnutie muzikantov v Bielych Karpatoch.

Farmárske trhy - Dnes sa na novozrekonštruovanom brumovskom námestí každoročne v jeseni konajú farmárske trhy, možno tu zakúpiť tovar od miestnych poľnohospodárov, spojený je i s ukázkami rôznych remesiel.

Predvianočný jarmok – tento jarmok každoročne láka návštevníkov remeslami a dobrým jedlom. Brumovský jarmok zameraný na ukážky ľudových remesiel buduje tradíciu príjemnej predvianočnej akcie. Okrem remeselníkov a ich výrobkov je tu možno vidieť ukážky valašského ľudového folklóru, a to v podaní súboru Závřsan z blízkeho Nedašova, speváckeho súboru Trávnica a dychovej hudby Brumovjanka.

Spevácky súbor Trávnica i dychová hudba Brumovjanka vystupujú na ďalších akciách, konaných v meste a udržiujú tak tradíciu moravskej ľudovej piesne.

Hrad Brumov - 18.storočie

Muzeum Brumov Bylnice

Sklárske výrobky umiestnené v múzeu

Typický odev

